

Otok s blagom

Mirjana Buljan:
Apsirtov pupak,
Meandarmedia,
Zagreb, 2017.

Ugledna prozaistica, dramatičarka (Dugo putovanje u bijelo, 1989.; Djeca, žene, junaci, 2004.), dječja spisateljica (Košuta Jesen, 1967.; Ludi dani u Ludolandiji, 1990.) i prevoditeljica (L. Carroll, G. Grass, J. Jones, J. Joyce, A. Strinberg i dr.), Mirjana Buljan, već desetljećima obogaćuje našu književnu scenu zapaženim djelima, među kojima se ističu proze (od prve zbirke novela Nevjesta iz Binča, 1952. - nadalje), u kojima problematizira život albanskih žena u okružju siromaštva i neprosvjećenosti, najčešće u paternalističkim uvjetima, pod pritiskom rodnih, svjetonazorskih i drugih društvenih predrasuda. Posebnu je pozornost autorica posvećivala i prozama kojima nastavlja tradiciju hrvatskog autobiografskog pripovijedanja (npr. Zmija u raj, 2006.; Zamračenje, 2012., Moja Irska, 2013.) – u kojima iz pozicije iskustvene zrelosti te sa spoznajom o životnoj prolaznosti – počinje, zatim i nastavlja autorsku borbu protiv zaborava; u takvim se proznim tekstovima najčešće iznose dramtična iskustva suočavanja ženskog iskaznog subjekta sa životnim iskušenjima, gubitcima i pobjedama, predrasudama i vlastitim tjeskobama, ali uvijek na putu prema snažnim vitalističkim odlukama. Tu nije riječ samo o, za ono doba, subverzivnim naporima žena kako bi izborile pravo na samostalno odlučivanje o vlastitim životnim opredjeljenjima, nego se te iste žene hrabro sučeljuju i s velikim povijesnim ugrozama, duhovnim i socijalnim krizama te ratnim kataklizmama kojima je obilovalo 20. stoljeće (što je najčešći vremenski i prostorni okvir takvih proza Mirjane Buljan). No najnovijom knjigom novela i kratkih priča *Apsirtov pupak* (2017.) u kojoj oživljuje likove i ozračje posebne otočne mikrozaednice s hrvatskog Jadrana – autorica daje doprinos i hrvatskoj inzularnoj književnosti. Naime, u šestom i sedmom desetljeću prošlog stoljeća motiv simboličnog bijega od kopnenog/gradskog prostora prema inzularnoj (dez)iluziji, ali i obratno – često je bio u interesnom obzoru nekih hrvatskih pripovjedača.